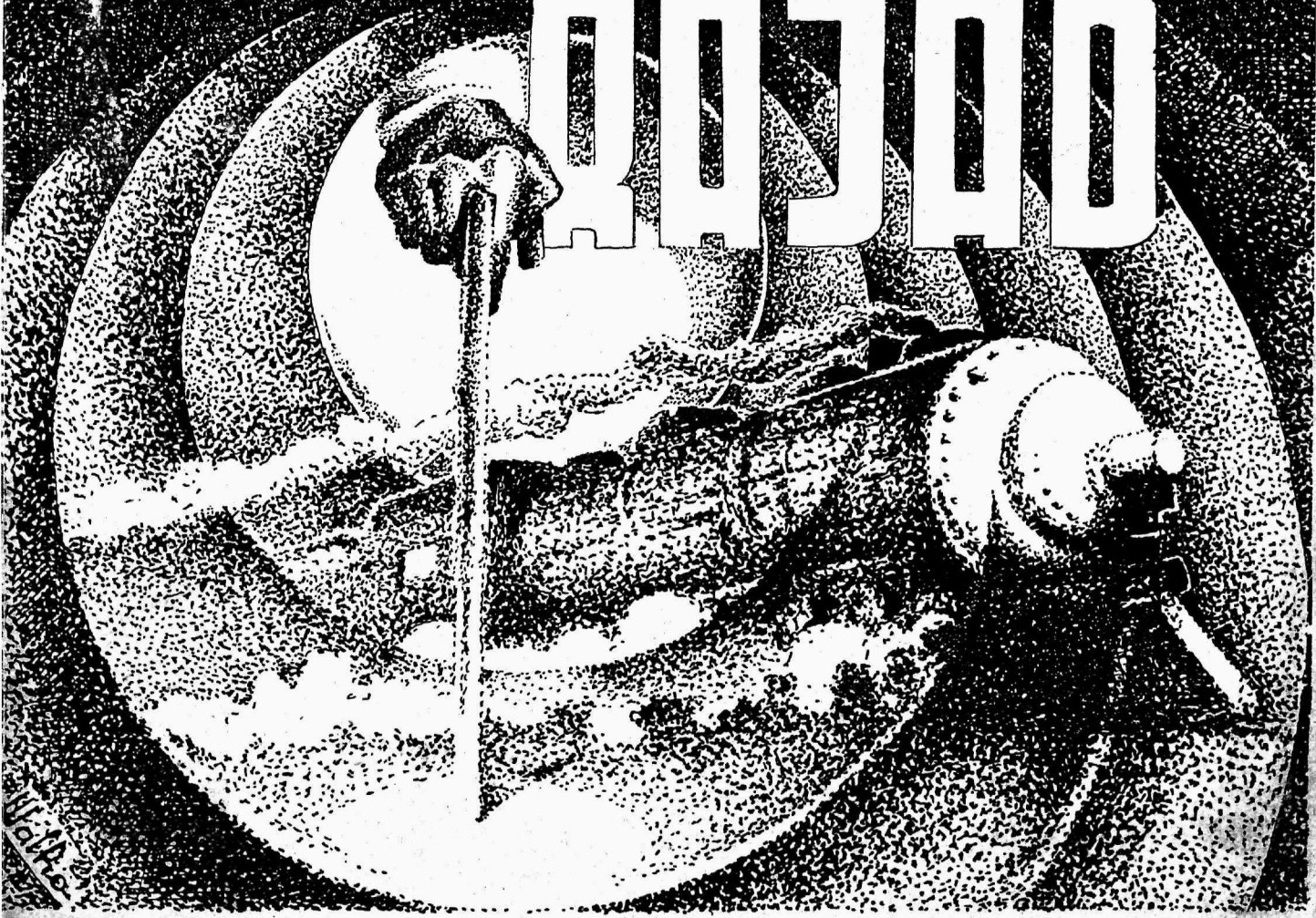

TULEWIKU RÄJAD

S i s u : Hõimumõte — J. Roos. Jaan Koort. Päev, täis õnne ja valu — Aino Virge. Et palju on kurbusi vaikkeid — V. Mõttus. Keelelisi kurioosumeid õpilastöödest — K. R. Laagris — „Algaja“. Muinasjutt tütarlapsest — Aino V. Klassitöö — U. A. Soome — õpilaspäevadele! — J. P. Teater. Sport. Mõistatustenuk. Male. Ringvaade.

Kaas —V. Birk.

TULIENIKU RAJAJAD

EESTI KESKKOOLI- JA GÜMNAASIUMINOORSOO AJAKIRI

I aastakäik

28. oktoober 1935

Nr. 3

Hõimumõte

OKTOOBRI PÜHITSEME HÕIMUPÜHA! HÕIMUMÕTE ON ILUS JA ÕILIS MÕTE. KUI HINDAME JUBA KÕRGELT KÕIGI RAHVASTE SÕPRUST JA ÜHENDUST, SIIS SEDA KÕRGEMALT PEAME HINDAMA HÕIMURAHVASTE KOKKUHOIDMIST. KUID SELLEKS ON VAJALIK ÜKS TINGIMUS. SEDA ÜHTEHOIDMIST PEAB KANDMA TÕESTI KÕRGE JA PUHAS AADE. EI TOHI OLLA ÜHEGI RAHVA JUURES ÜLES- EGA ALLAVAATAMIST TEISE SUHTES. KUI SEE ASET LEIAB, SIIS ON HÕIMUAATEL MUSTAD PLEKID KÜLJES. ALAMUSE KOMPLEKS ON INETU NÄHTUS. SEE EI TOHI ASET LEIDA. SAMUTI EI OLE ENESE TARGEMAKS JA PAREMAKS PIDAMINE ILUS. IGAL RAHVAL ON OMA VÕRUSED JA VÄÄRTUSED JA KÕIGIL ON TEISTE JUUREST MIDAGI ÕPPIDA. HÕIMUMÕTE ON AINULT SIIS ILUS JA VÄÄRTUSLIK, KUI SEDA KANNAB PUHAS JA TÕSINE SÕPRUS JA VASTASTIKUNE LUGUPIDAMINE.

TARTUS, 22. 10. 35.

J. R O O S.

Jaan Koort †

Halastamatult viis Liiva-Hannus 14. okt. 1935. a. manalasse meie parema kujuri Jaan Koordi.

Jaan Koort sündis 19. novembril 1883. a. Alghariduse sai ta külakoolis ja Tartus Treffneri Gümnaasiumis. Kunstiõpinguid algas ta A. Stieglitz'i kunstikoolis Peterburis; säält lahkus ta aga varsti poliitiliste rahutuste tõttu. Juba on ta tee leidnud Pariisi, kus ta õpib École des Beaux-Arts'is modelleerimist ja raiumist. Koordi rahutus ei anna talle püsi: kord on ta Pariisis, siis Tallinnas, siis taas Pariisis, vahepääl Moskvast, lühikest aega ka Austraalias, viimaks Moskva lähedal Koschelis keramikavabrikus.

Kolm aastakümnet tagasi Koort alustas kunstilist tegevust. Alguses viljeles ta nii maali kui skulptuuri, hiljemini pühendus ta ainult viimasele. Koordi kunstiline ilme on välja kujunenud prantsuse kunsti mõjutusel. Alguses tootis ta impressionistlikus käsituslaadis, hiljemini hakkab ta taotlema jõulist lihtsat kontuuri ja täidlast vormi. Võrratud on tema pääskulptuurid, nagu: Melanhoolia, Vanamehe pea, A. Kitzbergi büst jt. Ka inimfiguuride käsitluses, loomade modelleerimises ja hauamonumentide tootmises on ta saavutanud silmapaistvaid tulemusi. Koordi poolt valmistatud parimad hauamonumendid on: Tartu Maarja kalmistul hauamonument Kuperjanovile ja Tallinna Rahumäe kalmistul Uusmann'i perekonnale.

Vaikes leinas mälestab suurt töömeest kogu meie õpetajas- ja õpilaspere.

Jõulisuse, tahte- ja teoimise eeskujuna jäägu J. Koort püsivalt elama meie kõigi hingesse!

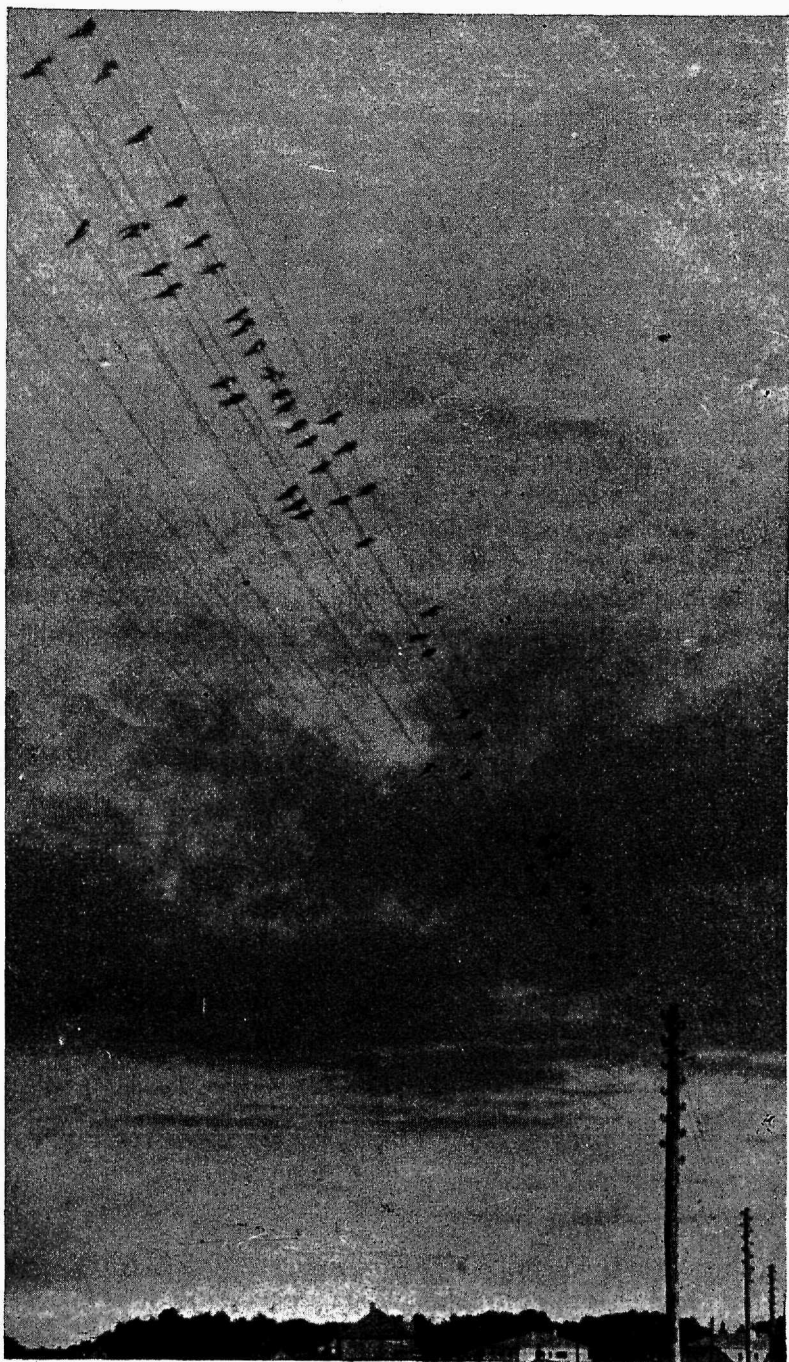
Päev, täis õnne ja valu

Vaikus... lehed, liiv ja sammal...

Ei ainustki tuulepuhangut! Pole üht kosutavat iiligi, ei ainustki! Pole... On vaid päikene, tuhm ja väike kettake keset tuhkjat taevast. Aga siiski on olemas vaid päikene, kuum ja uimastav. Näib nagu poleks midagi muud pääle päikese ja lõpmatute turbaridade. Tuhm valgus surub end vägisi läbi raske ja rabeda õhu, sunnib silmad vaadates pilukil olema, kuna silmaavad on koondunud magunaseemne suurusiks täpeks. Ent siiski pole valgus ere ega puhas. Kogu maailm ja elusad olevused tema pinnal näivad asuvat nagu painava unelma kammitsas, nad on uimased ja saamatud. Kõikjal on vaid tüütav-tuhm valgus ning ekvaatorlik kuumus. Aga tuult ei ole... Ja nukralt ning tülpinult asetatakse turbapätse ridadesse, ikka nii, nagu nõutakse: kaks alla, kaks risti pääle ja üks veel nende pääle „kümnikuks“. Vilkesti vaatavad pilukil silmad piki kikirida, jälgides, et tehtud hunnik oleks ühel sirgjoonel teistega, ja käed asetavad juba uusi turbaid hunnikusse silmade seirates kikkide rida ülalt otsast eneseni, et read saaksid ka ristipidi sirged. Kanarbikuoks rebeneb robinal turbatükist lahti ja kinnastatud käed pööravad pätsiku mütsudes kummuli, samas kõrvutub esimesele teine ja nõnda ikka edasi, ruttu ja ruttu. Sellest kiirustamisest jääb verre nagu vaevaltkuuldava muusika rütm, ja virgad käed püüavad taktikindlalt pöörata ümber mustjaspruuni mullakest. Mõnikord on turbapäts juhtunud kuivama keset aromaatsset sookaelapõõsast ja mureneb ümberpööramisele tükkideks, ehk jälle mõni joovikavars mässib end hellitlevalt ümber kareda ja praguneva pätsiku ega lase ennast hääga lahutada oma lemmikust — siis katkeb tempo. Kuid halastamatud käed siblivad aina edasi, ning turbaridade vahelt vilgub roheline sammal, siis ümised kikitaja kergendusohkel mõnda lõbusat meloodiat ja rütmis liiguvad päikeses pruunistunud töötavad käed. Kiiremini, kiiremini! Rida on raha, rida on leib... Ja päikene kõrvetab... Higi voolab... aga kahjurõõmsalt kergitavad käed torkivkuiva turbakest ja turbatolmuga kaetud näolt veereb ikka uusi higipisaraid alla sametisesse samblasse. Ahastades liiguvad silmad piki ääretut sood, siirduvad siis taevapiiril edasi, aga pole ainustki pilveribakest. Läbi sinaka udovina läkitab armutu päike kõrvetavaid kiiri higis nõretavaile inimeselgadele. Väsinult kummarduvad seljad, nõrkedes kõverduvad põlved, aga automaatselt liiguvad käed. Ning päikene ainult kõrvetab, põletab...

Ohates ringutab Ester käsi, sirutab selga ja oigab. Selg on küürutamise jäädunud valusaks. Tundub, nagu läbiksid nõõpnõelad puusi ja selgroogu. Või on see päikene? Vahest ehk tervendavad päikesekiired otsivad endale

seljas paremat kohta asumiseks või tülitsevad omavahel kitsa ruumi tõttu? Aega neil oli ju küllalt kummarduval seljal mänglemiseks. Iga liigutusega läbib uus leegion pisteid selga ja kukalt. Jalad kisuvad vägisi kükakile ja sooned pingutuvad uude asendisse. Ester teeb grimasse ja mossitab huuli — ei harju selg kord ometi selle tööga! Ja otsivalt libistuvad pilgud üle kiki-ridade — on's teid juba palju? Rida veel, siis on pool päevanormist tehtud! Kergendusohkel küürutab tütarlaps uuesti tööle — pole aega puhata, muidu peab õhtul pärast teisi oma tööosa lõpetama. Kuklas nagu susitakse tulise rauaga, aga varsti saab puhata! Pingutust! On vaid pool rida veel... Käed liiguvad, sõrmed kronksus ja käsivarred nõtked ning punetamas päikese ülekohtu käes. Selg aina uugab valus, edasi! Veel vaid veerand rida! Ergutades käsi mõtetega, Ester hammustab huuli, sest selg on lõpupoole väga valus. Ta küürutab veel madalamale ja silmad otsivad igatsedes piki taeva-äärt. Pool tööst on valmis, ooh! Rahuldusega libisevad pilgud üle mustendavate ridade ja võidukalt äigab käeselg üle triibulise näo. Nüüd sööma ja siis natuke pikali, et siis uue jõuga järelejäänud osa lõpetada. Esteri kõrvaloleval real küürutab kõhn vanaeit, vilkalt ja kärmelt liiguvad käed. Näib, et tema ei kannatagi palavuses ja joogijanus, ainult ta huuled lõhkevad ja kõrisõlm neelatab nähes Esterit isukalt joomas leiget ja plekimaiguga vett. Kuid vapralt töötab ta edasi, sest temal on veel ainult tuhat pätsikut kikitada. Eks siis saab koju ja puhata küllalt. Kadestavalt vaatab Ester teisi töölisi. Enamik on vanad eidekesed, nooremaid on vähe. Kuid kõik nad on oma töödega Esterist kaugel ees. Jah, eks temagi, Ester, harju lõpuks piinava tööga ja siis — oo, teie virgad vanaeid, siis olen teist kaugel ees! Kii-resti neelab Ester kaasavõetud toitu. Päikene sulatab võid ja piimgi on leige ega kosuta higist tütarlast. Taevas ta pää kohal on nagu suitsupilv vanas suitsutares — tuhm ja kiuliselt sinakas. Otsatu soo hajutab uimastavaid hingusi, kidurad männid piserdavad lõhnavat vaiku ja domineerivaks leitsakuks on vängete sookaelte uimastav lehk. Valged murakaõied säravad kraavipervel ja kiilid heljuvad üle punaõieliste oblikate. Ester hüppab kosunult püsti, kummardub uue hooga tööle ja vihaselt hambaid kokku surudes ületab esimesed pistetehood. Oo, rutem ta tahab teha neist kõigist. Las higi voolab ja kurk kuivab, inimesele läheb seda kindlasti vaja, targutab Estri pisike pääke. Õpin lihtsalt enesevalitsust, trööstib ta ennast, kui kukal tahaks kangesti end tsipa sirutada. Ja mõtetes libisevad Estri hingest läbi kõik ta sõbrad ja kooliõed. Küllap nad nüüd naeravad, et rabelen võidu kuitetanud vanakestega, aga ette ei jõua. Aga tulgu nad ja proovigu isegi! Küllap ma neist ikka ette jõuan! Midagi uhkusetäolist täidab hetkeks Estri pisikest südamekest ja masinlikult pööraavad käed pätsikuid. Oo, missugused mõtted siin kõik meenuvad! See on midagi hoopis teist — laduda turbatükke ja koolis õppida. Nüüd on pääl nii palju vaba aega, kooliaeg ja teised tähtsamad sündmused mööduvad uuesti silmade eest. Ja vahetevahel pühib

Foto

Sügise ootel

turbatolmune käeselg mööda higist nägu... Kogu elu tuleb uuesti meelde, ja nägu naeratab läbi seljavalu, kui meenub mõni kaunim mälestus. Siis need eelmised koolivaheajad! Ainult ajaraiskamine ja laisklemine! Ester paistab endale olevat juba täiskasvanuna võrreldes eelmise suve Estriga. Koolis õpiti küll palju, aga sellest ei saanud nii käegakatsutavalt aru kui nüüd. Nagu näiteks need tillukesed hunnikud siin — kui palju aega vajas Ester enne, kui võis hakata tegema sama palju nagu teisedki päevas. Imelik uhkus läbib jällegi tüdruku rinda, ununeb kõrvetav päikene ühes joogijanuga. Tähelepanematult on möödunud tunnid ja imestudes märkab Ester mõtetest toibudes, et tal on vaid tuhat pätsikut ümber pöörata. Juubeldades vaatleb ta tehtud päevatööd ja tõmbab mõnuldes kopsud täis hurmavat soohõngu. Ta sirutab selga ja imelik muusika hajub läbi ta kogu olemuse. Oo, olen võitnud, hõiskab ta, nähes enda ees olevat rabelevatest vanainimestest. Ja aega raiskamata põlvitab ta uuesti vetruvale samblale ning jätkab tööd. Olen noor, oman salajasi jõudusid, mis mind üle seavad vanakestest! See oli noorus ja tahe, mis võitis valu ja tüdimuse, tunneb Ester südames salajast tänutunnet kõnelemas. Ja uhke oma noorusele, Estri nõtke keha rütmiliselt kumardub pöörates mustjaspruuni turbamulda. Kuis on hinges kõik teisiti, kui teed tööd, abistad oma kaasinimesi ning oled kasulik kogu ühiskonnale. Ja ühes pühaliku hümniga hinges lõpetab Ester viimaseid ridu. Igavene, Sina tunnend minu tänumeelt ja õnne, et oled loonud inimese ning nooruse, sisistab Ester pühalikult. Vaikides tõuseb ta püsti — töö on lõpul. Homme algab jälle uus päev, uus töö. Milline õnn teada ja tunda, et võid juba olla kasulik kogu inimkonnale, et sa pole enam parasiit töökas kosmoses. Päike vajub verevana sirge silmapiiri taha. Sirgenä läbib paar raudrööpaid sood. Nii sirged olgu ka minu püüded, töötab tütarlaps, kui ta sammub hüpeldes üle kraavitatud kodutee. Vabrikur korstnast tõuseb must suitsupilv, sääl muutub turvas energiaks. Ester unustab kogu piina ja vaeva ja tunneb ainult ääretut õnne, et temagi on võimeline ühiskonna kasuks töötama. Ja kahetsedes mõtleb ta, et ta kaasõpilaste hinges puudub see ülev ja õilis tunne, aga küllap kord nendegi hingedes tärkab soov olla kasulik ja hää oma ligimestele.

See, kes on nõudlik enda vastu ja leplik teiste vastu, valmistab endale rahuliku pääluse.

*

Sel, kes teab olevat endal õiguse, peab olema palju pikkameelt oodata.

*

Näidelda hää on palju raskem kui olla hää.

V. A. Koskenniemi.

Et palju on kurbusi vaikkeid

Kui endasse tõmbuvad pilgud
ja üksindus ümber lööb käed,
siis valu hingesse tilgub,
siis endast jällegi näen:
et palju on kurbusi vaikkeid
ja soove nii kahepaikkeid
mu südame tühismaal!

Ah, nutan ma päikese järgi,
kui eha vaid valuleb veel,
ja pühin siis pisaraid märgi,
kui möödunud tunnetab meel:
et palju on kurbusi vaikkeid
ja soove nii kahepaikkeid
mu südame tühismaal!

Jah, elu must kasutult nõrgub
kui põuast pragunend nõust:
ei saavuta ihatud kõrgust,
sest elavad hinge jõust
need paljud kurbused vaikesed
ja soovid nii kahepaiksed
mu südame tühismaal!

K. R.

Keelelisi kurioosumeid õpilastöödest

Ei ole vist küll igavamad ja vaimu tapvamat tööd kui õpilaste kirjan-
dite lugemine ja parandamine. Aga pole ühtki pahet, millel ei ole juures ka
koomilisi ja traagikoomilisi jooni. Nii pakuvad õpilaste kirjandidki mõni-
kord nende lugejale päris mõnusat „äraolemist“, kui monotoonselt venivate
ja tinisevate lausete lõpmatust reast leiad korruga mõne vääratuse-disso-
nantsi, mille ette jääb punane sulg küll nõutult seisma ja mis vahel ajab ka
sulehoidja harja punaseks, kuid mis siiski lõppeks — kui lihtne inimlik
eksimus — paneb vaid hääsüdameliselt lugeja muhelema või koguni naerma.
Õpilastöodes leiduvad dissonantsid on lõbusad vahepalad klassiski, kui kir-
jandite vigade seletamise ja kuulamisega nähakse pingutatavat vaeva.

Ei pahandu vahest käesoleva ajakirja lugeja, kui natuke demonstreerin
keelelisi kurioosumeid, mis nopitud välja mõnest vihikute-pakist. Olgu
need kergemateks „vahelugemisteks“ kõige muu tõsise kõrval, millest siin
räägitakse.

**Arkamisajast on säilinud paljud isamaalased, kelle nimed
kunagi ei unune eestlaste keskel.**

Mõtlen ja mõtlen, kuidas ja millisel kujul küll need isamaalased on säilinud. Kas muumiatena? Või on nad veel elus? Tahaksin meelsasti neid näha palgest palgeste.

Maakodu lubjatud seinad on kaetud piltpostkaartide ja pilte lossidega ja kaljudega, mis on kärbsemusta täis.

Tahab vist olla anakoluut, mida aga õpilastöödes peetakse veaks.

Kehaliselt on neil (jutt on maa- ja linnainimestest) suur vahe, kohe kui kärbsel ja elevandil. Maainimesed suured, kohmakad, tüsedad, paksust villasest riided, mis ühesugused suvel kui talvel, kus on muidugi mitmed lõngakeeled kokku korrutatud, et ikka, mida paksem ja jämedam, seda kõvem. Räägivad oma keelemurret, missugune kuskil pool esineb. Kuna linnainimesed peenikesed, siked, räägivad viisakalt ning korralikult, ei karju ega lärmitse tänaval.

Nii, nii! See kõik on muidugi kehaliselt! — Ja laused oma koostiselt on päris hinnamõistatused.

Linnainimene oskab end nii seespidiselt kui väliselt väljendada ja omab rohkem sümpaatiat. Kuna maainimesel on seda poole vähem.

Paneb mõtlema, kuidas see väljendumine seespidiselt ja väliselt toimub. — Ja jällegi laused! Oi-jeh!

Helga kandis kohvrid tупpa ja Sigrid, tervitanud vanemaid, asus neid lahti pakkima.

Järelikult: Sigrid asus vanemaid lahti pakkima.

Jaamades jäid rahvas ootama ronge, mis neid viiks Tartu.

Mis ütlete ühilduse kohta?

Kaua ketras eit, kuni ta viimaks suri ketruse juurde igavesele unele, eluajaks.

Kes mõistja suudab seda mõista?

Magamistoas olgu kindlalt (sic!) suur ja ilus riidekapp, mille ustes võib väga palju peeglit olla, et alati tarviduse korral võiks ennast näha.

Just nii: väga palju peeglit jah! Ja kapp seisku kindlalt, et ümber ei kukuks.

Selle mehaanikatöökoja sellil on päris karujõud: kord võttis ta kirikutorni risti selga ja viis selle ehitustellingeid mööda üles Maarja kiriku torni.

On kindel, et ei jätku karujõust, et kirikutorn risti selga võtta.

Talvel paistavad talutaatidel ja -eitidel vaevalt ninaotsad suurte kasukate seest, mis on kauaaegselt külma käes olemisest siniseks läinud kui joovikad.

Paha lugu küll, et kasukad on siniseks läinud kui joovikad. Kuhu sa enam säärase kasukatega lähed!

Nii nautides kodurõõmu kattus peagi maa valge rüüga, ja käes oli talv.

Imelik, et maal on ka oma kodu ja kodurõõmud!

Eriti tundub sügis tume silma, sügis on küpsus, kus viljad valmivad, ja nii torkab ka igal pool tume, kuhu ka silm ei ulatuks, silma valminud villi.

Tõesti tume! Ega tumedust saagi vist teisiti väljendada kui ainult tumedate lausetega.

Seal liigub teine vanker, härg sarvedest seotud vankri järel.

Vankril on vist ka sarved! Või on vanker sarvedest kokku seotud?

Jaan on oma piibu tühjaks koputanud ja pistab selle taskusse. Nüüd on sinna kogunenud kõik töölised.

Tähendab — Jaani taskusse on kogunenud töölised.

Talitustuhinas ei näi tal meeldegi tulevat oma kenasti pitseeritud valge põlle paela kinni panna.

Ta võiks ka põlle paela kinni pitseerida, siis oleks hooletum.

Algas õppetund, küsides X-i ja Y-ki leidmist.

Pagana õppetund! Või hakkab kohe X-i ja Y-ki leidmist küsima. Oleks võinud parem süntaksit hakata küsima.

Tuleb läbi viia kõik raskused kerge- ja heameelega.

Ei tea, millest läbi viia! — Ja kergemeel olgu tingimata ka heameelele abiks.

Ehk jätkub. Usun, et heameelega keegi küll neid haruldusi ei ole kirjutanud, küll aga on siin kergemeel või klassitöö-palavik mängus olnud. Või on eeltoodud lausete harrastajad oma keeletarkuse omandanud meie ajalehtedest, mille keel kubiseb säärastest „pärlidest“, nagu siinsamas tsiteerin:

Hiline äike Selistes. Pikne süütas Seliste vallas Killumaa talu karjalauda põlema. Sisse põlesid lauda peal olev. heinad ja 2 lehma ja üks lamm, mille pikne sisse lüües uimastas. Tänu hoolsale tuletõrjele, kes oli pea kohal, ei suutnud tuli rohkem enam levida, piirdudes ainult karjalaudaga. Hoone oli kindlustatud valla vast. kinnitusseltsis.

(Vt. „Postimees“ nr. 277, 11. X 1935.)

Sõnad „olev.“ ja „vast.“ pidi korrektor tingimata lühendama, sest muidu poleks jäänud ruumi sporditeadetele. Aga oleks võidud teha ju teise ja“ abil kokkuhoidu! — Ja kumb on alam, kas lehm või lamm, et ühe arv numbriga, teise arv sõnaga kirjutatakse? — Arvan, et lamm (võib olla, et ka lehm) polnud siis veel mille, kui pikne sisse lüües ta (nad) uimastas; alles pärast said nad milleks. — Topelt muidugi „rohkem enam“, sest siis on lugejasse suurem mõju. — Ja hoone oli kindlustatud kinnitusseltsis (vrd. kehakinnitus). — Tänatud tuletõrje aga oli pea kohal! Kirjasatja või korrektor on kindlasti eksinud: pikne oli pea kohal, tuletõrje aga oli arvatavasti varsti kohal. Vahest sai kirjasatja ka ise piksest põrutada, et ta niisuguse teate „Postimehele“ saatis.

„Algaja“

Laagris

(Elulookirjeldus)

No oli minul seekord käbe suvi. Sain laagrisse. Ja olingi laagris. Rannapungerjas. See on sääal kuskil Peipsi mere ääres, päris mere ja Peipsi järve vahel. Parema on kui vaatate oma „Georgaafia“ kaardilt järele. Sõitsin sõja divisjoni laevaga. Et asi veel fairim oleks, siis asusime kütteputka laele. Sääal on raudääred ja soe terasest põrand, priske tuul ei söösta siis pääle ja ei aja kaarte laiali. Sest kutsusin „meeskonna“ ka sinna, et õpetajad ja päälivad ei segaks. Kuid keset eluvett laeva kapten oli sillalt selle asja ära taibanud ja staabile teatanud. Võtsid ära, võtsid ära, egas midagi pole teha! Võib olla üks hoolsuspunkt vähem.

Aga laagris oli käbedam. Kus sai supelda ja lõket teha! Üks staabi vanahärra ei lasknud meil üle rinnasügavuse lagedale ujuda. Et tuleb murdlaine ja vehib üle. Viib laiali. Kartis vist, et läheme eemale ja tema jääb üksinda merel mässama. Paistis, et ei oska ujuda.

Pidasime siis omavahel veidike aru. Ja kui teisel „kõrge murdlaine“ hommikul üle puusade minna ei lastud, venisime paarikaupa vee alla, krabsime vanal jalad alt ära ja ise vee pääle. No kus algas meremäss! Vana vajuus silmnähtavalt. Ähkis, vehkis kätega, röögatas, nagu annaks vilet, ja kadus. Kui pääle tuli, siis oli suu ammuli ja silmad kinni. Puristas ja alustas vaikset liikumist ranna poole. Tegi siis nagu mõnuleks säääl soojas vees, kus labajalg on näha, ja ootas, kuni meie tsukleme. Noh sai siis käidud vee all niikaua, kui süda soovis ja silmavalged punaseks läksid. Silmad läksid nii punaseks, et ei näinud süüagi. Pärast läks jälle kõht lahti, nii et ei võind kuskil olla. Kaebasime laagri arstile, tema arvas, et toitude vahetus, või külmetus. Aga külmetust kuskil ei olnud, oli ju suvi ja päalik oli ise ka vees. Esialgu oli metsas jumala lage männik, päris kihvt elada. Viimaks lõin telgi üles ja tegin voodi ja natuke mööblit. See läheb lihtsalt, neli koltit maasse, nõör ümber ja valmis. Käskkirjas oli, et tuleb võtta kaasa kauss ja magamiskott, lusikas ja padi ja kõik. Võtsin ka. Aga kui aseme valmis sain, siis selgus, et padja olin ära jätnud. Ajasin siis koti õlgi täis ja õmblesin sääält kohalt läbi, kust padi pidi algama. Päris hää oli magada, ainult pää vajuus hirmsasti ära. Mõtlesin, lähen suvel kodunt ära laagrisse, et ei pruugi sigadele raiuda, et saab sõjamänge mängida ja et saab telgis magada. Viskasingi siis telki pikali. Aga kes laseb! Aetakse pasunaga välja ja nõutakse kohe — esimene asi —, et plats olgu puhtaks tehtud, et käbid ja puru ära korjata! Igal oma rajoon. Vaatan, pehme liiv jalajälgi täis. Mõnes kohas on hõredamalt käbisid, mõnes kohas käbisid rohkem. Mõtlen, et võtan selle koha hõredamaks, siis on ühtlasem ja teatan päalikul.

„Tuleviku Radade“ Tallinna triumviraat:
õpet. O. Parlo, õpet. H. Tamverk,
dir. O. J. Kiesel.

Kus see praalima, et kõik olgu puhas. Noh, hakkan siis korjama, et teen puhtaks. Vaatan jalajäljest ilmub juba puhta koha pääl uus käbi välja. Viimaks hakkan käbisid kaotama. Elage hästi, härra seljavalu, ma sõtkun käbid liiva sisse! Enne teisi valmis. Tore! Panen käed seljale ja kõnnin, vaatan, kuidas teised higistavad, rehadega tõmbavad ja seljakottidega käbisid kannavad. Poisid on omadega vahel! Olen telgi ees valvel ja ootan. Tuleb telkide ülevaatus. Tulevad. Terve staap ja uudishimulised ka kaasas. Mina vaatan. Igaüks, kes sammust astub, see käbi liivast välja keerutab. Päälik vaatab, ütleb, et miks ase nii jomplik on, et homseks ära siluda! Kuidas sa silud, kui see padja ja koti vahekoht üks hoolsuspunkt nii nõrk on. Vaatab platsi, et käbid! — ja needib ühe hoolsuspunkti minu silmade ees maha. Teisel päeval võtan reha ja ajan käbid naabertelgi poolele. Ise lähen lahkelt lõunale. Teine seni minu poole ajanud. Asun läbirääkimisse. On tulemusi. Lepime kokku, et teeme pooled puhtaks ja ühisest prahist teeme kahe telgi vahele aiameodi asjanduse. Tuleb staap ülevaatusel. Kõik on korras. Vaatavad viimaks prügiaeda. Vaidlevad vastu. Jälle needib päälik hoolsuspunkti maha. Hää nõu on kallis. Olen veel algaja — mõtlen. Küsin nõu ühelt vanalt oljalt. Tema õpetab, et tuleb minna kalale vabast ajast ja kui kala saab, siis registreerida päälikule, saab 5 punkti hoobiga juurde. No võtan siis sõbraga asja ette. Järgneval ööl tõuseme kell 2. Õnged ja randa. Ääreprüük on nigel. Tuul on suur, lained segavad. Läheme sisse. Nii üle põlve. Heidame õnged ja tuleb! Kala võtab! Peame plaani, et ühest ei saa süüa, tõmbame loomust ja teeme prae koguni. Kui teistele tuleb ärätussignaal, oleme kalalt tagasi. Ja saagiga. Peidame kalad telki ja lõuna vaheajal praeme kalad taldrikul ära. Ülevaatusel ajaks paneme praetud kalad taldrikuga voodi otsa ette maha, et siis torkaks hindajatele kohe silma ja punktid tuleks. Torkabki. Kuid ole lahke, sulle öeldakse, et kes neid toidujätiseid tohib telki jätta, meeskond on kõõgitoitud ja erasöömist ei tohi olla! Kõrvaldada! Ja jälle neediti üks hoolsuspunkt alla. Õhtul loeti käsikirjast ette, et mind ja sõpra on loata laagri piirkonnast lahkumise eest karistatud 1/2-tunnise lipumasti all seismisega. Ilus komme! Oma mehed — mõtlesin. Kirjutasin loo laagri mälestusalbumisse ja kritseldasin asjaolud oma alumiiniumist nõudes igaveseks mälestuseks tulevastele põlvedele. Need sattusid malevkonna vana kätte ja see tegi toreda nalja . . .

Aga käbe oli siiski see suvi!

Vaesus on matkakaaslane, kellest me loobume ilma kaebuseta, kuid mitte alati ilma kaotuseta.

V. A. Koskenniemi.

Käänuline on elutee, sadadest asjade harudest on punutud meie saatuse-lõng, meie mure ning rõõm, meie õnn ning õnnetus.

J. Linnankoski.

Nooremate nurk

Aino V.

Muinasjutt tütarlastest

Kord elas tütarlaps, kes oli kole laisk. Emal oli tegemist temaga. Küll rääkis ema hästi, küll kurjasti, aga tütarlast linu ketrama ei saanud panna.

Kord sõitis sellest majast mööda kuninganna. Ta kuulis majast nuttu. Kuninganna astus majja ja nägi siin väga ilusat tütarlast nutvat. Ta küsis tütarlastelt: „Miks karistatakse sind?“ Ema vastas: „Karistan teda sellepärast, et ta hirmus palju ketrab, et ära vaevab enda.“ Ema valetas sellepärast, et ta ei julgenud kellelegi öelda, et tal nii laisk tütar on, — ema ise oli väga kurb selle üle.

Kuninganna, nähes, et see tütarlaps võib temale kasulik olla, ütles tütarlastele: „Tule minuga ühes lossi!“ Ja kuninganna viis tütarlaste ühte suurde aita, näitas talle väga suurt hulka linu ja ütles: „Kui sa selle kõik ära ketrad, siis saad kõige vanema poja endale meheks.“ Tütarlaps mõtles, et mis temast nüüd küll saab, sest ta ei armastanud tööd teha. Ta istus kolm päeva nuttes aidas ega teinud midagi. Neljandal päeval tuli kuninganna vaatama, mis tütarlaps teinud, ja küsis: „Mis see peab tähendama?“ Tütarlaps vastas: „Mul on kahju oma kodust.“ Kuninganna mõtles ja ütles: „See on täiesti õige, et kodust mõtelda tuleb.“ Kuid pärast ütles: „Homme pead sa alustama oma tööd!“ Ja läks ära.

Kui kuninganna ära läks, ei teadnud tütarlaps enam midagi mõtelda ja astus akna juurde. Ta nägi kolme naist tulevat. Esimesel oli jalg paistetanud ja kole, teisel oli alumine huul nii lai, et ta alla ripnes, kolmandal oli jäme ja suur päkk. Nad jäid akna juurde seisma ja küsisid tütarlastelt: „Mis sul viga?“ Tütarlaps rääkis neile kõik ära. Nad pakkusid talle oma abi ja ütlesid: „Kas sa kutsud meid oma pulma ja kutsud tädid, paned ühte lauda sööma? Kui kutsud, ketrame sulle kõik ära.“ „Häämeelega,“ vastas tütarlaps, „tulge ainult sisse!“ Ja töö algas suure eduga. Kui tööd enam kolmes kambris ei olnud, läksid naised ära ja ütlesid: „Ära unusta oma töötust, mis sa oled andnud!“

Kui tütarlaps kuningannale näitas neid tühje ruume ja neid suuri lõngakuhje, mis olid kedratud, siis olid ka pulmad käes. Kuningapoeg rõõmustus väga, et ta nii virga ja tubli naise saab, ja kiitis teda väga. Tütarlaps ütles: „Mul on kolm tädi, keda ma väga armastan ja kes mulle väga palju hääd on teinud minu elus. Seepärast oleksin väga tahtnud neid meeles pidada oma suure õnne puhul ja neid pulma kutsuda, et nad ka meie pulmalauas istuksid.“ Kuningas ja kuningapoeg ütlesid: „Mispärast meie ei peaks seda mitte lubama.“ Kui aga pulmapidu täies hoos oli, tulid sisse

needsamad kolm naist, kes ketrasid. Siis ütles tütarlaps: „Tere tulemast, tädid!”

Kuningapoeg jäi imestunud vaatama ja küsis: „Kust on sul see hirmus paks jalg?” — „Voki sõtkumisest.” Siis küsis ta teiselt: „Miks on sul nii pikk huul?” — „Linalakkumisest.” Siis küsis ta kolmandalt: „Miks on sul nii lai päkk?” — „Lina keerutamisest.” Siis ehmus kuningapoeg ja ütles oma mõrsjale: „Tänasest pääle ei tohi sa kunagi enam kedrata!” Ja sellega pääseski tütarlaps sest vastikust tööst. —

U. A.

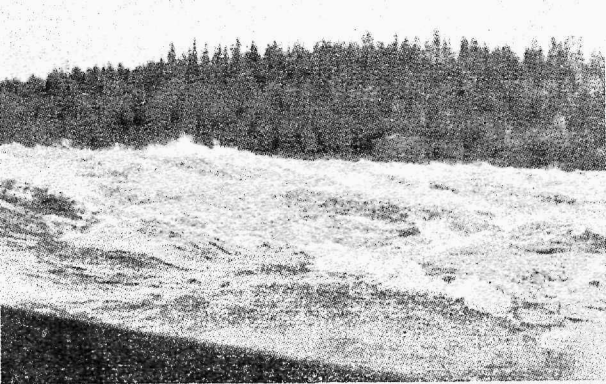
Klassitöö

Täna on klassitöö. Anni on selle välja uurinud. Ta on kogu aja enne tunde õpetajate-toa ukse juures seisnud ja ukse vahelt näinud valmispannud vihikuid laual hunnikus. Nüüd saadab ta eelmisele pingile kirja, millele on kirjutatud: „Täna on klassitöö. Edasi anda!” Kiri käib kõik pingid läbi. Igaüks mõtleb nüüd klassitööle. Laine hakkab „spikerit” kirjutama. Selleks võtab ta matemaatika-vihiku välja, kust ta lehele tähendusi kirjutab. Linda teeb samuti. Korraga küsib õpetaja: „Laine, mitu elanikku on Eestis?” Laine ei kuulegi. Pinginaaber Viuu tõukab teda küünarnukiga. Laine tõstab pää ja kui ta näeb, et õpetaja talle teraselt otsa vaatab, poetab ta vihiku laekasse ja vaatab süütu näoga õpetajale otsa. Ta saab tähelepanematuse eest tubli noomituse. Nüüd küsib õpetaja sama Lindalt. Kuid temagi pole küsimust kuulnud. Ta tõuseb püsti ja vaatab kurva näoga õpetajale otsa. Nüüd tuleb õpetaja lähemale ja näeb vihikut, mille Linda lauale unustanud. Vihik muudab oma asukoha ja rändab õpetaja kaasabil viimasele lauale. Lindagi saab noomida. Nüüd peab selle raske küsimuse pääle vastama Paula, kes läbi ja läbi on prantslane, sest ta on lugenud „Orleani neitsit” ja see on talle väga meeldinud. Praegugi mõtleb ta, kas prantsuse õpilased ka klassitööid teevad. Ta hakkab segaselt kogeleva ja õpetaja küsib uuesti. Nüüd vastab Paula ilusasti: „Üks miljon ükssada tuhat.”

Vahetunnil on askeldamist palju. Sigrid kirjutab ukse taga midagi saladuslikku, klassi „tarkus” Aino seletab soovijaile murdudega arvutamist ja „prantslane” on ametis „tätoveerimisega”.

Tunni alul istuvad kõik, isegi kõige vallatumad, vagusi kohtadel. Õpetaja kirjutab ülesanded tahvlile. Kõik hakkavad kirjutama, kes õieti, kes valesti. „Kuule, kas jagamise või korrutamise juures peab tagumise arvu ümber pöörama?” küsib keegi. „Ei tea.” Ja see küsimus jookseb läbi kogu klassi. Sedasama väikest asjakest üksi ei teata, ja see ajab kogu klassitöö nurja. Kui tund läbi, ohkavad nii mõnedki, kes valmis pole saanud või kes oma arvutusviisis kindlad pole.

Kui vihikud kätte saadakse, on vähe neid, kel põhjust rõõmustuda. Ja seda kõik selle väikese asjakese pärast.

Pühakosk Soomes

J. P.

Soome - õpilaspäevadele!

Septembrikuul peeti Helsingis Soome-Eesti koolinoorsoo päevi, millest võttis osa sadakond eesti õpilast.

Sõites laevaga üle lahe Tallinnast Helsingisse, paistsid juba kaugele merele üksikud väikesed kaljusaared. Esimesed neist meenutasid suuri poleeritud kivimürakaid; poleerimistöo oli teinud vesi. Järgmistel saartel võis näha mõningaid taimi ning ranniku lähedal tõusid metsaribad. Mõõdu-sime Suomenlinna süngeist kindlustest, mis moodustavad mere poolt Helsingile tugeva kaitse, ja varsti olimegi Helsingis.

Helsingi edelasadamas ootas meid arvukas hulk õpetajaid ja õpilasi. Lõbusa meeoleolu tekitas meie nummerdamine, mille põhjuseks oli asjaolu, et soome hõimuvelled-õed tunneksid enda hoole alla antud eestlast. Algul arvasime, et meie nummerdamine on tingitud meie kadumise kartusest, kuid pärast saime õige põhjuse teada. Laevalt lahkusime rivis, numbrite järjekorras.

Üldiselt võiks iseloomustada Helsingit kahe sõnaga: graniit graniidil. Ja tõepoolest graniidist majad asuvad graniitsel pinnal. Kõik see jätab mõjuva mulje ja annab linnale erilise iseloomu. Üldine joon on rahulik ja moodne. Välistest muljetest on mainitav soomlaste puhtuse armastus. Sääslete päätänavate puhastamine sünnib moodsate prügikogumis-autodega. Samuti toimitakse ka turul.

Mõjuvamaid hooneid Helsingis on parlamendihoone, raudteejaam ja hotell Torni. Viimane on 15-kordne, ülemisel korral asub kohvik, millest avaneb ilus vaade Helsingile. — Öhtul on päätänavail laialdane tulemeri. Parlamendihoone tundub ilusaima ja mõjuvaima ehitisena Helsingis. Tema väline kuju — kindlus ja jõulisus peab sümboliseerima säälsset valitsust. Sisemuselt pakub hoone äärmist mugavust. Näiteks hääletamisel tarvitseb vaid rahvasaadikul vajutada vastavale nupule enda ees ja hääli on antud. Hääletuse tgajärg ilmub suurele tahvlile elektrituledes säravate numbri-tena. Huvitavana võiks mainida Stockmann'i kaubamaja, kust võib osta kõike mõeldavat. Uudiseks meile olid sääli liikuvad trepid, mille abil ülesminek oli väga kiire ja hõlpus, olgugi et esiteks harjumatu.

Kui sa hakkad olema rahul enesega, siis on see märgiks, et sinu haldjas on jätmas sind maha.

V. A. Koskenniemi.

Peab tähendama, et meid võeti soome kodus üllalhkelt vastu. Kortserid on moodsad ja vastavad kõigile mugavusnõudeile. Minu säälnõ kodu asus seitsmendal korral, ja nii tarvitasin sageli lifti. Kui veel kortserisisustust puudutada, peab alla kriipsutama käsitõõde rohkust; käsitõõ on soome naise poolt kõrgelt hinnatav kodu kaunistamisel. Lisaks mainin hõimurahva puhtusearmastust; igas keskmises kortseris on vannituba, mida kasutatakse väga sageli. Vähemalt kord päevas kasutati dušši või vanni. Mind pani einestamisel esialgu imestama soomlaste vähene toiduhulk. Tõtt õelda, ma olin mures oma kõhu pärast. Aga varsti selgus, et soomlased söövad kuus-seitse korda päevas, kusjuures peaaegu igal söögiajal esineb hinnatava joogina kohv.

Käisime rahvusteateris, kunstimuseumis, rahvusmuseumis, parlamendihoones, koolides ja Korkeasaare nimelises loomaaias. Viimane oli huvitav oma asetusest — see asub Helsingi ligidal kaljusaarel.

Helsingi koolid on moodsad nii väliselt kui ka sisemuselt. Huvitav on, et säälsed õpilased ei kannu vormimütsi. Üldiselt saime aga kahjuks vähe tutvuda säälsete koolidega.

Meie vastuvõtuks oli korraldatud mitmel pool pidusid, kus ei puudunud traditsiooniline kohv. Võiks mainida, et kord pakuti seda isegi parlamendihoones.

Keeleküsimusest tahtsime üle saada saksa keele abil, mis lõpuks nurjus, ja igauks läks oma keelele üle. Viimaks kujunes eriline segu kolmest keelest: eesti, soome ja saksa keetest.

Ühel päeval sõitsime Hämeenlinna, mis asub Helsingist kakssada kilomeetrit põhja pool. Sääl tutvusime kohalikkude koolinoortega, kes olid meile vastu tulnud rahvarõivais. Korraldati retk Aulanka loodusilusasse puiestikku ja vaatetorni, kust avaneb meelikõitev vaade Soome kaljurikkale okasmetsalisele järvemaastikule. Siin-sääl vilksatas mõni punane ja valgete aknaraamidega soome talumaja.

Kokku võttes võib tähendada, et saime kaunis ilusa ülevaate Helsingist ja ta elanikest. Peab alla kriipsutama hõimurahva külalislahkust, mis valitses kogu meie Soomes viibimise ajal. Oleks tahtnud veel kauemini viibida uute sõprade ja sõbrataride keskel, kuid koju kutsus koolitõõ. Olime kurvad, kui pidime lahkuma sõbralikest hõimrahvanoorist, kuid parata polnud midagi. Pikk paljutõõtav käepigistus — ja jälle liikusime Eesti poole lootusega ligemas-kaugemas tulevikus taas kohtuda.

Treffneristid-noorkotkad Soomes nabapiiril

Hää harjumus on enam väärt kui hää põhimõte.

V. A. Koskenniemi.

V. Birk

Sügismotiiv

Teater

„Kahesteistkümnes öö“ ehk „Mida soovite?“

„Estonia“ teater avas oma kolmekümnnenda hooaja Shakespeare'i armastuskomöödiaga „Mida soovite?“.

See on Shakespeare'i mängitavaim ja ühtlasi ka musikaalseim komöödia. Muusikiline armastuskomöödia — seda täie õigusega. Teda iseloomustab kohe esimene lause, mis tuleb hertsogilt:

Kui muusika on armastuse toit, siis jätkake!

Ja armastuskomöödiانا iseloomustavad teda jälle hertsogi sõnad:

Nii palju armastusel tujusid,

Et võrratult fantastiline ta!

Sisult ei evi komöödia erilist väärtust. Need on fraasid, mis kirjutatud vaid selleks, et sünnitada nalja ja naeru. Üldse Shakespeare'i komöödias puudub probleem, sügavam mõte. Teost tundma õppinud kirjandusajalooliselt, näeme, et Shakespeare on siin kasutanud kaht motiivi: õilsate ja narride motiive. Jälgides aga teose lavalist ettekannet, me ei märka seda motiivide sidumist, meile paistab see kõik paratamatuna. Kirjanik on osanud neid siduda meisterlikult. Laval on selle ülesande teostajaks muidugi lavastaja, käesoleval korral Priit Põldroos. Siinjuures peab nentima, et lavastus oli viidud läbi osavasti. Lihtne ja sobiv dekoratsioon A. Tuurandilt rõhutab omalt poolt teose ilmet.

Näitlejad arendasid tüübikat mängu ning jõudsid välja hinnatavate tulemusteni.

Juhtivaks tegelaseks oli Violana Marta Parikas, kes oma osa hertsogi teenijana täitis kõigiti rahuldavalt. Ta paarimees hertsogina — Kaarel Karm — tundus armastajana veidi puisena. Erna Vilmer krahvinna Oliviana oli suursugune. Tema kiire armumine hertsogi teenijasse näis täiesti usutavana. Ants Eskola Viola vennana tundus veidi külmana.

Kandvamaid osi oli narridel. Ants Lau-

ter Malvoliona, Olivia kojameistrina, oli väga hää ja isegi mõnes kohas hiilgav. Naerunaudingu rohkuse eest hoolitsesid rüütlid Andreas ja Tobias — Arnold Vaino ja Hugo Laur. Just viimane oli kõigiti päri vees ja juhtis oma „laeva“ suurepäraselt. Neile sekundeeris Fabiona Albert Üksip, kes tuli oma osaga rahuldavalt toime. Narrina Juhan Tõnopa kõigiti elav, kuid liigutuis veidi puine.

Ei saa kuidagi mööda minna Olivia toaneitsist Mariast, keda kehastas Meta Luts. Ta oli komöödias üks elavamaid tegelasi ja ühtlasi aitas rüütel-narridega koomilist pingust viia kõrgemale. Kõrvalnäitlejad pakkusid oma osa aine vähesusele vaatamata hääd mängu.

Publiku suhtumine komöödiasse oli soe, mida tõendasid vaatusile järgnevad aplausid.

Boris Tammist.

„Tagahoovis“.

A. Särevi dramatiseering O. Lutsu samanimelise jutustise järgi viies pildis. Esietendus „Vanemuises“ 26. 09. 35.

„C. R. Jakobson“.

M. Metsanurga dramaatiline kroonika viies pildis epiloogiga. „Vanemuise“ 70. aasta juubeliendus 06. 10. 35.

Tervitatav on see hoogsus, see ind, millega „Vanemuine“ käesoleval hooajal oma ülesannetesse näib suhtuvat. Ei ole liialdus juba praegu ütelda, et „Vanemuine“ sammub tõusuteed, et ta kohustub oma loosungiks võtma pääministri a. t. K. Eenpalu poolt „Vanemuise“ 70. aasta juubeliaktusel, 6. okt. s. a. lausunud soovi: „„Vanemuine“ peab muutuma selleks auväärseks eelpostiks, mille vastu oleks meil oma rahvuslik uhkus ja lugupidamine!“

* * *

Ajalises järjekorras „Vanemuise“ viimaseid sõnalavastusi vaadeldes, tuleks esmajoones käsitleda Luts-Särevi „Tagahoovis“. See on tükike aguläärset-

-tagahoovilist elu, esitatud üksikute värvirikaste, elulähedaste ja huvipaeluvate lavastseenide, pildikeste kaudu. „Tagahoovis“ käsitusobjektiks pole niivõrd mingi erisuunalise, haarava motiivtegevuse arendamine, kuivõrd just üldlääbilõikelise ja keskse kujutuse andmine „vaeste patuste“ õhkkonna elanikest — seetõttu kindel piirjoon päätegelaste-kõrvaltegelaste vahel puudub: iga tegelane näib üksikrakuna tarvilik olevat tervikulise kogupildi saamiseks. „Tagahoovi“

„Vanemuise“ juhtivamaid jõude — dir. Aloe

tüüpiderikas ja hästiõnnestunud tegelasansambel, neid iseloomustav huumorirohke argoo ja küllaldaselt intriigitihe sündmustik — kõik see loob päältvaatajais vastava agulimiljöö osaluse tunde, põhjustab pidevalt naerupuhanguid ja lubab dramatiseeringut õigustatult pidada „Vanemuise“ käesoleval hooajal etendatud sõnalavastusist parimaks.

Osalisel esinesid peaaegu eranditult hästi — ainult päätegelane H. Arenviirman (Tatjana Nikolajevna Lavrentjeva osas) näis oma teatud määral „jenvaveevaliku“ kannatustraagika esilemanamisel tublisti liialdavat, mis tema kuju agulimiljöö liiga kontrastseks, liiga ebausutavaks muutis. Suurepäraselt tulid oma osadega toime J. Pöder (kingsepp Kaprali osas), J. Suvorova (voorimehe naise Fenja osas) ja L. Feldman (sõjaka perenaise Veika-eide osas). Samuti esines nauditava traagikoomiline sõpradetrilo H. Piller, J. Jürgenson ja R. Ratasepp (maaler Trei, Trummeli-Sassi ja endise kunstikärneri Soini osades).

Erilist tänu pälvib veel V. Haas, kelle õnnestunud tagahoovi-dekoratsioonid tugevasti tõstasid dramatiseeringu väärtust.

* * *

Möödunud 6. oktoober oli „Vanemuise“ 70. aasta juubelitähiseks. Kuna sel puhul korraldatud juubelipidustusist juba ajakirjanduses ülevaateid on ilmunud, siis peatun lühidult ainult õhtuse juubelilavastuse juures.

Tundub, et M. Metsanurga „C. R. Jakobsoni“ võtmise „Vanemuise“ juubeliõhtu kavasse oli kõigiti sobiv ja põhjendatud. Näidend viitab kuidagi kaudselt tagasi ka „Vanemuise“ algaastale, kujutades „Vanemuise“ seltsi eestseisuse tuba tolle ajajärgu haritlaskonna tsentraalseima kohtamiskohana, kus mõnedki meie omariiklusele tähtsad mõtted algatati. Üldiselt aga jätab Metsanurga lavaline läbilõige näidendi suure nimikangelase elust mõneski osas soovida. Esiteks juba aines ise pole kuigi tänuväärne keskseima, erisuunalise intriigi kujundamiseks, ja seetõttu näidend kipub jääma veidi monotoonseks, ülevaateliseks; teiseks oleks soovinud Jakobsoni ennast näha jõulisemalt kujundatuna, tema poliitilist tegevust rohkem esiletõstetuna, selle asemel aga autor omistab kohati (näiteks „Sakala“ toimetuse pildis) Jakobsonile mingid „voorusliku“ südamevalutaja kalduvused ilusate naiste vastu. Jakobsoni matust kujutavas dekoratiivselt mõjuvärges epiloogis autor püüab järelehüüete näol esile manada Jakobsoni elukäiku ja teeneid, mistõttu epiloog liiga pikaks muutub ja palju oma mõjuvusest kaotab.

Näitlejaist meenutagem õnnestunumate kujudena K. Ottot (C. R. Jakobsonina), R. Ratasseppa (M. Veskena) ja A. Liiki (J. V. Jannsenina) — kõik pälvivad tunnustust oma mõõduka esinemise tõttu.

Lõpuks olgu märgitud, et juubeliaktus juba oma esinduslikkuse tõttu (Vabariigi Valitsuse esindajate kohalolek) oleks väärinud suuremal arvul päältvaatajaid — tühjad kohad siin-sääls saalis kriipsutasid veelkord alla asjaolu, et tartlastes — eriti just koolinoortes — tuleb veel palju teha huvi süvendamiseks teatri vastu.

V. Valter

Tartu koolinoorte teatejooksu võistlustelt.

22. septembril toimusid Tamme staadionil Tartu koolinoorte vahelised teatejooksu võistlused. Võistlevate koolide paremustagajärjed kujunesid järgmisteks:

10 × 60 m pendelteatejooksu keskkooli-tütarlastele võitis Tartu Tütarlaste Keskkooli naiskond ajaga 1.34. 20 × 60 pendelteatejooksu gümnaasiumi-tütarlastele võitis T. Tütarl. Gümna. naiskond ajaga 3.08,5.

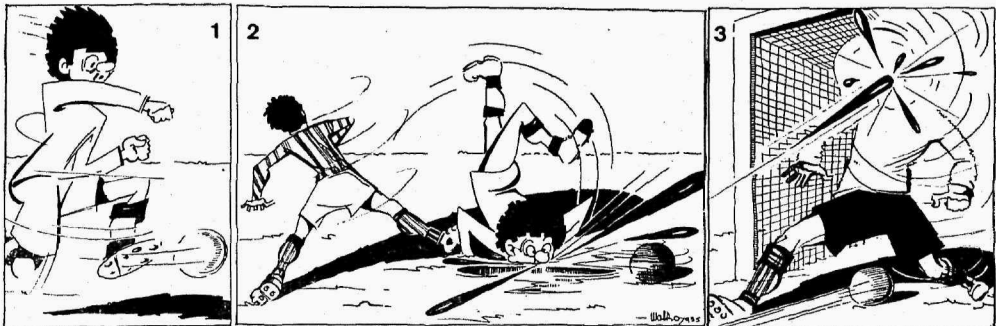
10 × 100 m pendelteatejooksus keskkoolipoistele tuli esimesele kohale T. Poeglaste Keskkool ajaga 2.17. 20 × 100 m pendelteatejooksu gümnaasiumi poistele võitis T. Poeglaste Gümnaasium ajaga 4.30,2.

10 × 200 m ringteatejooksu keskkoolipoistele võitis T. Tööstuskool ajaga 4.57. 10 × 800 m ringteatejooksus saavutas esikoha T. Saksa Gümnaasium ajaga 25.02,8.

Tartu koolinoorte kergejõustiku esivõistlustelt.

Pidasid direktorid koos nõu. Mõtlesid, kaalusid, siis ütlesid: „Olgu, lubame seekord!“ Võttis T. K. S. Ü. ja korraldaski septembri lõpul Tartu koolinoorte esivõistlused kergejõustikus. Murdu voolas kokku asjastuhvitatuid, ja asusid katsuma rammu spordivälja rohelisel murul kaks rasket rivaali, kaks kõva kivi — Treffneri ja Poeglaste gümnaasiumid. Iga alaga üha tõusis põnevus,

punktid korra tunnustasid ühe paremust, säälsamas teise. Raske oli noorte sportlaste ülesanne. Aga saadi hakkama sellega. Kergel lennul sirutasid end Saral (Treffneri) ja Sieger (Saksa) kõrgushüppes üle 165. Võimsalt tõukas Mägi (Poeglaste) kuuli 13.50, heitis oda üle 56 ning loperdas kettaga 35. Väärikalt sekundeerisid talle treffnerist Hansen, Pappe (Saksa) ja koolivend Luik. Uhkelt sirutasid end treffneristid Össo ja Käärik kauhushüppes 6 m piirile, ning tugevas heitluses surus end sama Össo 110 m tõkkejooksus esimeseks. Ta aega 18,0 peeti üheks võistluste parimaks margiks. Rabava kiirusega kolm noort Treffneri poissi jagasid endi vahel lõppjooksu esikohad — Lusikas purustas lindi ajaga 12,3, vaid rind maas surus end järele H. Koppel, kelle kannas pikal sammul rippus Saag. Vähe võis näha teibameeste juures virtuoslikkust, seda suurem oli aga noorte ind ning tahe. Klass oma ette oli siin Otti (Poeglaste), hüpates 320 ning üritades 340, mis oluks uus koolinoorte rekord. Paarikaupa heitlesid 200 meetris parimad koolipoiste sprinterid. Viimast välja pannes kihutati oma kooli au eest. Üllatusena mõjus, kiiduaplausi puhkedes valla, noore treffneristi Lusika võit 25,7 vana veteraani Hansi (Poegl.) üle. Nii 400 m kui ka 1500 m osutasid noortele poistele liiga raskeks, siin oli võitjaks mõlemal alal Käär (Poegl.). Ikka on olnud teatejooksud võistluste naelteks. Nii ka seekord. Püsti tõu-

Värdi Pugeja teeb väravat . . .

sis noorte hulk tribüünidel, karjuti, ergutati, kisendati. Jälle olid konkurentideks Treffneri ja Poeglaste gümnaasiumid. Kiiruse aina kasvades, ergutusmürina saatel viis Saral Treffneri 4×100 m esimesena võiduposti ajaga 49,9. Suurimad teened võidus olid Lusikal ja Sael. Poeglaste tasus aga oma kaotuse rootsi teatejooksus. Võidu isaks oli siin jällegi Lusikas, kellest näib üldse kujunevat hää sprinter. A klassis osutuski Treffneri Gümnaasium selgelt kaheksa punktiga paremaks. Aga väikesed B klassi mehed sundisid sinimütse alla neelama mõru pilli. Silmapaistvam B klassis oli treffnerist Ein. Huraatujus lahkusid ühed, kaotusepõhjusi otsides teised, et jälle tuleval aastal kohata ausas rammukatsumises. Üldvõitjaks osutus Poeglaste Gümnaasium. Võistluse tulemused oleksid järgmised:

A kl. tulemused:

100 m jooks: 1) Lusikas — 12,3; 2) Koppel — 12,3; 3) Saag — 12,5 — kõik kolm Treffneri gümnaasiumist.

200 m jooks: 1) Lusikas (Tr. g.) — 25,7; 2) Hansi (Pgl. g.) — 26,0; 3) Saag (Tr. g.) — 26,2.

400 m jooks: 1) Käär — 57,0; 2) Korb — 58,0; 3) Allik — 58,1 — kõik kolm Poeglaste gümnaasiumist.

1500 m jooks: 1) Käär (Pgl. g.) — 4.54,8; 2) Kivivare (Komm.-g.) — 4.55,5; 3) Nõmm (Tr. g.) — 4.55,9.

110 m tõkkejooks: 1) Össo (Tr. g.) — 18,0; 2) Hansi (Pgl. g.) — 19,0; 3) Sieger (Saksa g.) — 19,5.

4×100 m teatejooks: 1) Treffneri g. (Saag, Lusikas, Koppel, Saral) — 49,9; 2) Poeglaste gümnn. (Mikk, Hermann, Allik,

Hansi) — 50,8; 3) Kommertsgümnn. — 51,4; 4) Saksa g. 52,0.

400 + 300 + 200 + 100 m teatejooks: 1) Poeglaste gümnn. — 2.18,2; 2) Kommertsgümnn. — 2.20,2; 3) Treffneri gümnn. — 2.22,0; 4) Saksa gümnn. — 2.24,9.

Kõrgushüpe: 1) ja 2) koha jagasid Saral (Tr. g.) ja Sieger (Saksa g.) — mõlemad 1.65.

Kettaheide: 1) Pape (Saksa g.) — 37,01; 2) Hansen (Tr. g.) — 36,66; 3) Mägi (Pgl. g.) — 36,21.

Odaheide: 1) Mägi (Pgl. g.) — 55,69 (tegi ainult ühe heite); 2) Hansen (Tr. g.) — 51,98; 3) Sieger (Saksa g.) — 46,42.

Kuulitõuge: 1) Mägi (Pgl. g.) — 13, 60; 2) Hansen (Tr. g.) — 12,96; 3) Reiman (Komm.-g.) — 12,84.

Kaugushüpe: 1) ja 2) koha jagasid treffneristid Össo ja Käärrik — kumbki 5,95; 3) Uustal (Pgl. g.) — 5,85.

Teivashüpe: 1) Otti (Pgl. g.) — 3,20 (3,40 ajas napilt maha); 2) ja 3) Össo (Tr. g) ja Johanson (Saksa g.) — mõlemad 2,90.

B kl. parimad tulemused:

60 m jooks: 1) Ein (Tr. g.) — 7,9. 60 m. tõkkejooks: 1) Ein (Tr. g.) — 10,9. 4×60 m teatejooks: 1) Treffneri gümnn. (Peterhoff, Eller, Hindrikson, Ein) — 31,7; 2) Poeglaste gümnn. — 32,3 ja 3) Saksa gümnn. — 35,0. Odaheide: Nõgene (Pgl. g.) — 42,68.

Punktidega tulid esikohale: Poeglaste gümnn. — 184,5 p.; Treffneri gümnn. — 170,5 p. ja Saksa gümnn. — 56,5 p., teistel oli vähem. Esikohale tulnu Poeglaste gümnaasium omas teistkordselt väljapandud rändauhinna „Võitja“ kuju.

Mõistatustenuk

Toimetaja V. Valter.

Üldreeglid.

1. Mõistatuste lahendusest võivad osa võtta kõik „T. R.-de“ lugejad.

2. Iga mõistatuse lahendus olgu kirjutatud eri paberilehele või postkaardile.

3. Iga lahendus olgu varustatud vastava kupongiga (vaata järgmise lehekülje alumist serva!).

4. Iga lahendus olgu varustatud lahendaja täpse nime ja aadressiga ning kirjutatud võimalikult loetava ja selge käekirjaga.

5. Postikulude kokkuhoidmiseks võivad ka mitmed lugejad saata omad lahendused ühises ümbrikus. Kõik lahendused adresseerida V. Valter, Tartu Poeglaste Gümnaasium.

6. Auhinnasaajate nimed avaldatakse „Tuleviku Radades“.

Mõistatus nr. 5.

Kas tunnete Eesti kirjandusteoseid?

10, 13, 1, — 16, 5, 9, 1, 19, 5 —
 7, 3, 18, 13, 15, 2, ... 11, 17, 2, 1, 7, 3, 2 —
 16, 15 — 17, 21, 3, ... 14, 22, 19, 5, 13, 5, 2 —
 — 10, 7, 7, — 2, 1, 13, 16, 3, 4 — 18, 10, 10,
 13, 14, 1, 19, 19, — 2, 1, 1, 3, 11, 3, 2 —
 — 7, 3 — 19, 5, 5, 4, — 11, 5, 5, 13 — 14, 10,
 21, 21, 3, 14, 2 — 20, 3 — 13, 3, 15, 2, 15, 2 —
 18, 1, 2, 15, 7 — 9, 10, 10, 20, 5, 13, 4, 5, 2 —
 — 12, 16, 5, 21, 3 — 23, 22, 5, 13, 5, 1 —
 10, 13, 5 — 3, 19, 7, 15, 4, — 1, 8, 3, 16,
 5, 9, 5, 13 — 2, 15, 21, 21, 3.

Numbrid asendage tähtedega. Sama number tähistab alati sama tähte. Lahenduse tulemuseks kujuneb huvitav tsitaat ühest Mait Metsanurga hilisemast suurteosest.

(Mõttekriipsud tähistavad sõnade vahet; samuti on kõik tsitaadis esinevad kirjavahe-märgid juba kohale asetatud.)

Lahenduse võti:

1, 2, 3, 4, 5, 6, 3, 3 = A. Gailiti uudisteos.
 7, 8, 9, 10, 10, 11, 1, 2 = O. Lutsu teos.
 12, 13, 5, 14, 10, 4, 15, 16, 17, 5 = H. Visnapuu luuletiskogu.
 14, 10, 7, 14, 3, 18, 10, 5, 8 = A. Jakobsoni novellikogu.
 11, 3, 18, 3, 14, 12, 20, 3, 21 = O. Lutsu teos.
 22, 1, 13, 1, 2, 11, 3, 13, 5 = P. Krusteni teos.
 3, 9, 19, 1, 7, 2, 5, 23, 3, 4 = E. Kippeli teos.

Mõistatuse õieti lahendajate vahel loositakse auhinnaks üks aastakäik „Tuleviku Radasid“.

Lahenduste saatmise viimseks tähtpäevaks on 15. november s. a.

Palume silmas pidada üldreeglite nõudeid!

Mõistatus nr. 6.

Küsimus „spikerdajatele“.

Mida teeksite, kui koolis klassitöö eel äkki avastate, et olete „spikeri“ koju unustanud?

Eelnevale küsimusele võivad vastata päale „elukutseliste-spikerdajate“ ka teised „T. R. de“ lugejad. Kui teie ei kuulu „spikerdajate“ kilda, siis oleks soovitatav, et teie sobiva vastuse leidmiseks paluksite nõu ja näpunäiteid mõnelt oma „klassikaaslaselt-spikerdajalt“.

Vastus võib sisaldada kuni 25 sõna. Kümne parima vastaja vahel loositakse auhinnaks J. Lehtoneni „Victor Hugo“, kusjuures parimad vastused avaldatakse järgmises „T. R. de“ numbris.

Lahendused saata hiljemalt 15. novembriks s. a.

Palume veelkord täpselt täita kõiki üldreeglite nõudeid!

Eelmise numbril lahendused.

Mõistatus nr. 3.

Ninatarga Pupu-Juku ja tädi-Anna tülikusimuse lahendusena on saabunud väga erinevaid lahendusi. Oh need sõnakesed, need teravmeelsed laused küll, mis Pupu-Jukule suhu pannakse — tõesti on tädi-Annal põhjust nendele vihastuda, on põhjust Pupu-Jukule karistava pilguga otsa vaadata. Alljärgnevalt avaldame võistluse toimikonna poolt väljavalitud kolm parimat lahendust-vastust.

1. Pupu-Juku ütles: „Palun, tädi, anna raha! Tahan „kogemata“ surma saanud Kiisu asemele unt osta.“

(Kiisu — tädi lemmikkass.)

Hugo Kõomägi, Valga Ühiskooli gümnaasium.

2. Pupu-Juku pajatas: „Kulla tädi, seo silmad kinni, mängime pimesikku — siis võid sa mu tunnistusele nime alla kirjutada.“

M. Nautras, Tartu Tehnikakool.

3. Pupu-Juku ütles tädi-Annale: „Tädi, luba mulle 25 senti; ostan raamatuaasta puhul „Lööklaulud“ V, kus leidub käre-maru-vahva šlaager „Tädi-Anna“.“

V. Tui, Tartu Poeglaste Güm. Parimate lahenduste saatjate vahel loositi välja Mait Metsanurga teos „Ümera jõe!“, mille võitis M. Nautras.

Mõistatus nr. 4.

Peaaegu kõik sissetulnud lahendused olid õiged, ainult 2 lahendajat uskusid tasumaksimise mõistatuses esitatud kujul õige olevat.

Mõistatuse tegelik lahendus on järgmine: Iga poiss sai võrdselt võileibu, s. o. $8 : 3 =$

$2\frac{2}{3}$ võileiba. Seega Olev oma kolmest leivast andis Juksile $3 - 2\frac{2}{3} = \frac{1}{3}$ leiba; Vello aga $5 - 2\frac{2}{3} = 2\frac{1}{3}$ leiba. Juks andis saadud $2\frac{2}{3}$ leiva eest Vellole ja Olevile kokku 80 senti, s. t. iga kolmandiku eest 10 senti. Siis pidi Vello oma $2\frac{1}{3}$ leiva eest saama 70 snt., Vello oma $\frac{1}{3}$ leiva eest 10 senti. Järelikult tasumaksimine polnud õige.

Ühe aastakäigu „Tuleviku Radasid“ auhinna võitis Enn Sarv, Väike-Laagri 1—2, Tallinn.

Male

Toimetaja A. Kranich,

Tallinn, Poeglaste Kommertsgümnaasium.

Male — parim ajusport.

Peaaegu kõik mängud rahuldavad inimeste subjektiivset vajadust — võistlushimu. Vaevast on aga võistluspõhimõtte ühegi vaimse mängu piirkonda nii puhtalt üle kantud, kui malesse. Põhjenedes kõrge mõtlemisvõime omandamisel ja sellest tingitud vaimsete võimete nõudlikkusele, pakub ta rahuldust ka kõige teravmeelsemale mõtlejale. Ta on sõna tõsisel mõttes kunst. Ta ei ole lihtne ajaviide, vaid nende oskuste ja võimete arendajaks, mida nõutakse tänapäeva teoinimesilt. Sellepärast maletage!

Tallinna koolides keeb hoogne maleelu. Peetakse esivõistlusi kooli meistri nimele. Üksikutes koolides on need juba selgunud, kuid paljudes pole jõutud veel lõpetada turniire osavõtjate rohkuse pärast. Andmete puudusel pole kahjuks võimalik esitada üksikuid võitjaid. Püüame seda teha järgmises nr.-is.

A. K.

Lahendusülesanne Nr. 2.

Koostanud G. Thoren.

Valged: Kd4; Lc3; Vg7.

Mustad: Kh3; Vd1; Od3.

Valged algavad ja annavad matt kolme käiguga.

Eelmise ülesande lahendus oli: 1. Oa2-g8!
Lipp-etturi kahimäng.

Järjekorras avaldame mängitava avangu kahimänguga. Valged Spidmann. Must Sir Thomas.

1. d2—d4 e7—e6
2. c2—c4 Rg8—f6
3. Rb1—c3 d7—d5
4. Oc1—g5 Rb8—d7
5. e2—e3 c7—c6
6. c4 : d5 e6 : d5
7. Of1—d3 Of8—e7
8. Ld1—c2 O—O
9. Rg1—e2 Vf8—e8
10. O—O—O Rf6—e4
11. Od3 : e4 f5 : e4
12. h2—h4! f7—f5?
13. Lc2—b3+ Kg8—h8
14. Re2—f4 Rd7—f6
15. h4—h5 Rf6—d5
16. Og5 : e7 Rd5—e7
17. Rf4—g6+ Re7 : g6
18. h5 : g6 Oc8—e6
19. Vh1 : h7+ Kh8—g8
20. d4—d5 c6 : d5
21. Rc3 : d5 Ta8—c8+
22. Kc1—b1 Ld8—g5
23. Vd1—h1 Lg5 : g6
24. Vh7—h8+ Kg8—f7
25. Lb3 : b7 Alistus.

Järgneb matt 3-e käiguga.

Ringvaade

J. Westholmi Güm. Õppurite Ringi tegevusest.

J. Westholmi Gümnaasiumi Õppurite Ring korraldas 16. skp. s. a. kooli ruumides deklamatsioonivõistluse. Võistlusest osavõtt oli elav. Iga võistleja deklameeris kaks luuletust — üks oma valitud ja teine žürii poolt määratud. Deklameeriti eesti luuletajate töid. Esimese koha jagasid žürii otsusel XI (V) klassi õpil. Jungholz ning X (IV) kl. õpil. Silde, kellede vahel tuli ka loosimisele I auhind — kriitpaberiga album E. V. loomispäevilt. II koha ja II auhinna — kirjan-dusteose — sai X (IV) kl. õpil. Alliko. III koha ja auh. omandas Raud — XI (V) kl. õpil.

Žüriisse kuulusid — güm.-i eesti keele õp. hr. Parlo, X (IV) kl. õpil. Both ja IX (III) kl. õpil. Kross.

Isetegevus Läänemaa Ühisgümnaasiumis.

LÜG-is tegutsevad kolm ringi: spordi, male- ja humanitaarringid. Viimane neist oli mõõdunud aastal varjusurmas. Aktiivsem on spordiring, korraldades võistlusi, mänguõhtuid, võimlemisdemonstratsioone jne. Ka tänavu on ring pidanud juba pääkoosoleku.

Humanitaarring hakkab tegutsema lähema il päevil. Kuulduste järgi on kavatsus hakata õppima esinemis- ja deklameerimis- oskust, anda välja album-ajakiri ja korraldada referaatõhtuid.

Malering korraldab jõulu poole maleturniiri kooli meistri selgitamiseks. Eelmisel aastal tuli meistriks Paas.

Agaralt tegutseb veel puhkpillide-orkester õpil. Vanajan'i ja õp.-helilooja C. Kreek'i juhatusel, pidades korrapäraseid harjutusi kord nädalas.

Koolis tegutsevad noorkotkaste, skautide, kodutütarde ja gaidide rühmad.

Noorkotkaste rühm muretses endale mõõ-

dunud suvel lipu ja tegutseb kõigiti agaralt. Staap valiti järgmises koosseisus: kotkas E. Vanajan, abi I. Soondra, lippur F. Sellmann, signalist E. Aleve. Vanakotkaks on õp. H. Sirk.

Kindlustagem tulevik oma hääle- kandjale!

Koos käesoleva numbriga on juba kolm „T. R.-de“ üksiknumbrit eesti keskkooli- ja gümnaasiuminoorte kätte jõudnud — ja, nagu praegused kogemused näitavad, võrdlemisi sooja vastuvõtu osaliseks saanud. Kuid veel on meil palju teha, et ühiselt kindlustada oma häälekandjale pikka iga, kestvate tulevikku. Selleks peame organiseeruma, peame looma kindla korra nii „T. R.-de“ levitamises kui ka kaastööde hankimises „T. R.-dele“.

Õpetajad! õpilased! vilistlased! — Tasandagem teed oma häälekandjale — igaüks oma võimete kohaselt! Teadkem, et rohke osavõtt oma ajakirja elust nii nõuga kui ka jõuga kujundab „T. R.-dest“ ühtlase, kõikide rahulolu pälviva ja enamiku soovidele vastava eesti keskkooli- ja gümnaasiuminoorsoo keskseima eneseavaldusliku ajakirja. Et kindlat üleriigilist kontakti luua „T. R.-de“ toimetuse ja keskkoolide-gümnaasiumide vahel, selleks oleks soovitav, et kõigis koolis moodustataks „T. R.-de“ vastava kooli õpilastoimkonnad järgmiste nõuete kohaselt:

1. Oleks soovitav, et koolijuhataja-direktor või pedagoogika nõukogu nimetaks ühe õpetaja, kes süvendaks õpilastes huvi oma häälekandja vastu, kes oleks ka kooli juures moodustatava „T. R.-de“ õpilastoimkonna juhiks-nõuandjaks ja ühtlasi „T. R.-de“ toimetuse usaldusmeheks.

2. Edasi võiks nimetatud õpetaja, või jälle õpilaskonna juhatus omal algatusel moodustada 3—5-liikmelise „T. R.-de“ vastava kooli õpilastoimkonna, kelle ülesandeks on „T. R.-dele“ tellimiste ja kaastööde hankimine.

3. Õpilastoimkond nimetagu endi keskelt toimkonna vanem, kes lisaks oma üldistele kohustustele saadab „T. R.-de“ toimetusele aegajalt teateid oma kooli suurimaist isetegevuslikest üritusist, nagu mitmesugused võistlused, juubelid, aastapäevad jne.

4. Et „T. R.“ oleks kättesaadav ka vaeseimale õpilasele, võivad viimased viiekaupa ühineda ja moodustada nn. „T. R.-de“ lugemisringid. Iga ilmuva „T. R.-de“ numbril puhul peaks siis iga lugemisringi liige tasuma ainult 5 senti.

5. „T. R.-de“ toimetust loodab, et kõigi keskkoolide-gümnaasiumide juhatajad kaasa aitavad eelmainitud õpilastoimkondade kiireks moodustamiseks. Valimiste tulemustest toimetust palub teatada võimalikult kohe aadressil „Tuleviku Radade“ toim., pstk. 102, Tartu.

Olgu korratud: käed külge! „T. R.-de“ tulevik kohustab meid ühistööle!

„Tuleviku Radade“ toimetust.

„Tuleviku Radade“ toimkonnad.

Tallinna koolide õpilasesindajate koosolek 5. oktoobril s. a. valis „Tuleviku Radade“ Tallinna toimkonda järgmised õpilased: Rein Rebas (Gustav Adolfi Gümnaasium), Erna Ots (II Tütarlaste Gümnaasium), A. Mägi (Poeglaste Gümnaasium), Valentin Koppel (Tallinna Tehnikum) ja Boris Tammist. Ülesanded jagati toimkonna liikmete vahel järgmiselt: Rein Rebas — sport; Erna Ots — ristsõnad; Arnold Kranich — male; A. Mägi — foto; V. Koppel — tehnika; B. Tammist — arvustus. Loodusesõbra nurga toimetamine anti Tallinna Keskkoolide Loodusesõprade Ühingu hoolde.

Tartu õpilastoimkonda kuuluvad: V. Valter (Poeglastegümnn.) — toimkonna vanem; A. Jürgenthal (Tütarlastegümnn.) — abivanem; J. Virks (Kommertsgümnn.) — sekretär; E. Kruus (H. Treffneri Gümnn.); S. Murd (Pedagoogium); Z. Rasskasov (Eesti Noorsoo Kasvat. Seltsi Tütarl. Gümnn.) ja J. Lepist (Õhtune Gümnn.) — toimkonna liikmed.

Õiendus.

„Tuleviku Radade“ eelmises numbris jutustuses „Sealpool elu“ on juhtunud mõned trükivead, mida toimetust lahkesti palub õiendada: lk. 35 rida 11 ülalt keelingi- pro reelingi-, lk. 27 rida 17 ülalt kääri pro käävi, Tokk-pured pro Fokk-purjed.

Toimetuselt.

Käesolevas numbris polnud võimalik autorist tingitud põhjusil avaldada jutustise „Sealpool elu“ järke.

Kõik kaastööd järgmiseks numbriks saata hiljemalt 15. novembriks s. a.

„T. R.-de“ järgmine number ilmub 25. nov. s. a.

Kuna mitmed kaastöölised saatsid kaastöö liiga hilja, siis ei saanud toimetust seda avaldada käesolevas numbris, vaid see jääb järgmisse numbrisse. Kaastöö tuleks kirjutada ühele leheküljele. Teine jäetagu tühjaks.

Toimetusele saadetud:

Videvik. II Tallinna Tütarlaste Gümnaasiumi Õppurkonna häälekandja. Oktoober nr. 1. Toimetust: E. Haarband (päätoimetaja), E. Ots (asjaajaja), A. Veski (kirjatöötaja), E. Sprants, H. Peelbaum (tegevtoimetajad). Hind 25 s.

Toimetust: Harald Jänes — vastutav tegevtoimetaja, J. Nõmmik — kunstiline nõuandja, Oskar Parlo, Jaan Roos, Helene Tamverk, Aleksander Vaigla. Väljaandja: Eesti Keskkooliõpetajate Kogu.

Uus keskkooli- ja gümnaasiuminoorsoo ajakiri

„TULEVIKU RAJAD“

ilmub käesolevast õppeaastast alates pidevalt. Õppetöö ajal ilmub ajakirja iga kuu üks number järgmistel tähtpäevadel: 25. sept., 25. okt., 25. nov., 20. dets., 25. jaan., 25. veebr., 25. märts, 25. apr. ja 20. mail.

„Tuleviku Radasid“ toimetab kuueliikmeline kolleegium, kuhu kuuluvad: H. Jänes (vastutav ja tegev toimetaja), J. Nõmmik, O. Parlo, J. Roos, H. Tamverk ja A. Vaigla, ja õpilastest koosnevad toimekonnad, millised on moodustunud juba Tallinnas ja Tartus.

„Tuleviku Rajad“ sisaldavad artikleid noorsoo isetegevusest, kirjandusest, kunstist, rahvusküsimusest, kehakultuurist, keeleuuen- dusest, karskusaatest, noorkotklusest, skautismist jne.; jutusti- si, luuletisi, vesteid, matkakirjeldusi, loodusteaduslikke küsi- musi käsitlevaid kirjeldusi; arvustusi kirjandusteoste kohta; teateid ja juhiseid isetegevuse alalt, pilte ja karikatuure jne. jne. Erilised nurgad tahetakse avada järgmiste alade jaoks: sport, keeleküsimused, kirjandusarvustused, teater, loodustea- duslikud küsimused, tehnika, raadio, foto, male, mõistatused, õpilaste isetegevus, noorkotklus, skautlus, kodutütarde liikum- mine jne.

Õpilased, vilistlased, õpetajad! Tehke kaastööd „Tuleviku Rada- dele“! Kirjutage artikleid, arvustusi, jutustisi, luuletisi, matka- kirjeldusi, tehnilisi ülevaateid, vesteid; tehke jooniseid, linoollõikeid, karikatuure, kaanekavandeid; saatke teateid ja ülesvõtteid õpilaste isetegevuse kohta jne.! Aidake kaasa „Tuleviku Radadele“, nii et see muutuks mitmekesiseks noor- sooajakirjaks, mis suudaks huvitada kõiki õpilasi!

Aidake kaasa „Tuleviku Radade“ levimisele!

Tellige ise ja hankige oma kaasõpilasilt ja vilistlasilt tellimisi! Levi- tage „Tuleviku Radade“ üksiknumbreid, Tehke kõik, et „Tuleviku Rajad“ leviks laialdasisse õpilasingidesse!

Kaastöö saata „Tuleviku Radade“ toimetusele Tartu, postkast 102. Telli- mused ja kuulutused saata talitusele Tallinn, Väike-Pärnu mnt. 19a. Raha maksa posti jooksvale arvele nr. 315.

„Tuleviku Rajad“ maksavad:

sügispoolaasta (4 numbrit) — 90 snt., kevadpoolaasta (5 nr.) — 115 snt., kogu õppeaasta (9 nr.) — 2 kr., üksiknumber — 25 snt.

„Tuleviku Radu“ saab tellida ka igast postkontorist.

EESTI
RAHVUSRAAMATUKOGU
AR